

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра годівлі тварин і технології кормів ім. П.Д. Пшеничного

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан економічного факультету
Андрій МУЗИЧЕНКО
“ 18 ” 06 2026 р.

“СХВАЛЕНО”
на засіданні кафедри годівлі тварин та
технології кормів ім. П.Д. Пшеничного
Протокол № 12 від 27 05 2026 р.
Завідувач кафедри
Михайло СИЧОВ

“РОЗГЛЯНУТО”
Гарант ОП «Економіка підприємства»
Людмила СТЕПАСЮК

РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ З ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА
ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА ТА ТВАРИННИЦТВА

Галузь знань	<u>Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини</u>
Спеціальність	<u>С1 Економіка та міжнародні економічні відносини</u> <u>С1.01 «Економіка»</u> (шифр і назва спеціальності)
Освітня програма	<u>«Економіка підприємства»</u> (назва освітньої програми)
Факультет	<u>Економічний</u> (назва факультету)
Розробник	<u>доцент, канд. с.-г. наук, Уманець Дмитро Петрович</u>

Київ-2026 р.

1. Опис навчальної практики

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	
Галузь знань	Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини
Спеціальність	С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини» С1.01 «Економіка»
Освітня програма	«Економіка підприємства»
Освітній ступінь	Бакалавр
Характеристика навчальної практики	
Вид	Обов'язкова
Загальна кількість годин	30
Кількість кредитів ECTS	1
Рік навчання	1
Семестр	2
Форма контролю	Диференційований залік
Кількість тижнів	1

2. Мета, завдання та компетентності навчальної практики

Важливою складовою практичної підготовки висококваліфікованих фахівців зі спеціальності С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями) є навчальна практика. В результаті проведення навчальної практики з тваринництва студенти отримують практичні знання та навички. Система якісної та кількісної оцінки результатів їх навчальної діяльності, як елемента навчального процесу, базується на систематичному проведенні попередньої, поточної, тематичної перевірок та підсумкового контролю; взаємоконтролю і самоконтролю.

Практична підготовка здобувачів вищої освіти є основною складовою якісної підготовки фахівців у Національному університеті біоресурсів і природокористування України.

До основного нормативного забезпечення проведення навчальної практики слід віднести:

- Закон України «Про вищу освіту»;
- Закон України «Про освіту»;
- – Наказ Міністерства освіти і науки України «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів в Україні»;
- Освітньо-професійна програма і навчальний план зі спеціальності С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями);
- Положення НУБІП України;
- Інструкції з охорони праці, тощо.

Навчальна практика передбачає безперервність та послідовність її організації і проведення при одержанні потрібного достатнього обсягу практичних знань і умінь відповідно до освітнього ступеня «Бакалавр».

Метою навчальної практики є закріплення, розширення і поглиблення теоретичних знань з технології виробництва продукції тваринництва; ознайомлення з особливостями технології галузей тваринництва.

Основними завданнями проходження навчальної практики з технології виробництва продукції тваринництва є закріплення, розширення і поглиблення теоретичних знань з технології виробництва продукції тваринництва.

У результаті проходження навчальної практики з технології виробництва продукції тваринництва студенти повинні **знати**:

- основні принципи технології виробництва молока, яловичини, свинини, баранини, вовни, яєць, м'яса, птиці та інших видів продукції;
- шляхи підвищення ефективності виробництва основних видів продукції тваринництва залежно від умов розведення, годівлі та утримання.

На підставі отриманих знань студент повинен **вміти**:

- працювати з інструментами для вимірювання тварин, дотримуватись правил охорони праці під час роботи з тваринами;
- оцінити тварину за екстер'єром і конституцією;
- визначити обсяги виробництва молока, м'яса та інших видів продукції;
- визначити якість продукції тваринництва;
- оформити процес реалізації різних видів продукції тваринництва.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК)

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК04 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.

3. Організація проведення навчальної практики

Навчальна практика з технології виробництва продукції тваринництва проводиться після вивчення дисципліни «Технологія виробництва продукції рослинництва та тваринництва» на 1 курсі в 2 семестрі з метою формування практичних навиків з основ тваринництва.

Навчальна практика з технології виробництва продукції тваринництва у Національному університеті біоресурсів і природокористування України регламентується наступними положеннями:

- Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті біоресурсів і природокористування України від 15.08.2024р.

- Положення про практичну підготовку студентів НУБіП України від 05.11.2021 р.

- Положення про робочу програму навчальної практики Національного університеті біоресурсів і природокористування України від 13.06.2024р.

- Порядок проведення практичної підготовки у навчально-дослідних господарствах НУБіП України від 26.02.2020р.

- Порядок проведення лабораторних та практичних занять у навчальних (навчально-науково-виробничих) лабораторіях НУБіП України від 26.02.2020р.

Згідно з навчальним планом для ОС «Бакалавр» навчальна практика з технології виробництва продукції тваринництва передбачена тривалістю 1 тиждень та в обсязі 30 годин.

Навчально-методичне керівництво практикою здійснює кафедра годівлі тварин та технології кормів ім. П.Д. Пшеничного. На початку практики студенти отримують інструктаж з охорони праці.

Контроль за роботою студентів під час навчальної практики здійснює керівник практики. Студент при проходженні навчальної практики повинен згідно з вимогами програми практики оформити письмовий звіт про проходження навчальної практики, представивши його на кафедру годівлі

тварин та технології кормів ім. П.Д. Пшеничного та своєчасно скласти залік з практики у вигляді захисту звіту, під час якого перевіряються набуті знання і вміння.

4. База навчальної практики

Навчальна практика з технології виробництва продукції тваринництва для студентів ОПП «Економіка підприємства» спеціальності С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини» С1.01 «Економіка» ОС «Бакалавр» проводиться в НУБІП України на кафедрі годівлі тварин і технології кормів ім. П.Д. Пшеничного факультету тваринництва та водних біоресурсів та навчальних, навчально-науково-виробничих лабораторіях та виставкових павільйонах факультету тваринництва; музею анатомії факультету ветеринарної медицини.

5. Програма та структура навчальної практики з технології виробництва продукції тваринництва

№	Зміст і види роботи	Тижні /Дні	Розподіл годин		
			Практичні заняття	Самостійна робота	Всього
1	Ознайомлення із нормативно-правовою документацією, якою регламентується галузь тваринництва. Проходження інструктажів з техніки безпеки та охорони праці на базі практики. Визначення завдань навчальної практики та ознайомлення з вимогами до проходження навчальної практики. Ознайомлення з вимогами до підготовки звіту про практику.	1/1	4	2	6
2	Ознайомлення з технологією виробництва продукції бджільництва на базі навчальної лабораторії «Голосіївська навчально-дослідна пасіка». Оформлення щоденника навчальної практики.	1/2	4	2	6
3	Ознайомлення з анатомією різних видів сільськогосподарських тварин на базі навчальної лабораторії "Музей анатомії". Оформлення щоденника практики.	1/3	4	2	6
4	Ознайомлення з технологією виробництва продукції свинарства та птахівництва на базах навчально-виставкових павільйонів технологічного обладнання у свинарстві та птахівництві. Оформлення щоденника практики.	1/4	4	2	6
5	Підготовка звіту про навчальну практику та щоденника практики. Захист звіту.	1/5	4	2	6
Всього			20	10	30

6. Організація проведення навчальної практики

Відповідальність за організацію, проведення і контроль навчальної практики покладається на керівників практики, призначених деканатом економічного факультету НУБіП України. Безпосередньо організацію навчальної практики та контроль за її проведенням здійснюють завідувач, НПП кафедри годівлі тварин і технології тварин ім. П.Д. Пшеничного. До керівництва практикою студентів залучаються досвідчені НПП кафедри.

Організаційні заходи НПП кафедр, що відповідають за проведення навчальних практик студентів:

НПП кафедри зобов'язані:

- знати та дотримуватись вимог «Положення про практичну підготовку студентів НУБіП України»;
- розробляти та вдосконалювати програми практики, навчально-методичне забезпечення та звітні документи;
- проводити організаційні заходи перед початком навчальної практики, а саме:
 - інструктаж про порядок проходження практики та охорону праці;
 - надання студентам-практикантам необхідних документів (програми, щоденників, календарних планів, індивідуальних завдань, методичних вказівок тощо);
 - ознайомлення студентів із системою звітності за результати практики, а саме: подання письмового звіту, оформлення щоденника, тощо;
 - проведення зі студентами попереднього обговорення змісту та результатів практики тощо;
 - здійснювати контроль за проходженням практики студентами на базі практики;
 - надавати завідувачу кафедри письмовий звіт про проходження практики із зауваженнями та пропозиціями щодо її поліпшення.
 - своєчасно подати звіт про проходження практики студентів на кафедру.

НПП кафедри мають право:

- перевіряти рівень підготовленості студента до виконання конкретних завдань під час проходження практики;
- здійснювати контроль щодо забезпечення належних умов навчання студентів та проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці та техніки безпеки;
- вимагати від студентів виконання правил внутрішнього розпорядку та контролювати виконання цих правил;
- вживати заходи щодо порушення студентами правил внутрішнього розпорядку, правил техніки безпеки і охорони праці, невиконання студентами програми практики;
- вести або організовувати ведення табеля проведення практики студентів;
- у складі комісії проводити підсумкову атестацію за результатами практики студентів;

7. Методи навчання

Методами навчання є способи спільної діяльності й спілкування викладача і здобувачів вищої освіти, що забезпечують вироблення позитивної мотивації навчання, оволодіння системою професійних знань, умінь і навичок, формування наукового світогляду, розвиток пізнавальних сил, культури розумової праці майбутніх фахівців.

Під час навчальної практики використовуються наступні методи навчання:

- пояснення, обговорення, демонстрація;
- практичні кейси, дискусії, розрахункові завдання;
- підготовка аналітичних звітів, презентації.

Застосування методики проблемного навчання та технологій дистанційного навчання.

8. Вимоги до оформлення звіту про проходження навчальної практики

По закінченні навчальної практики студент складає звіт і здає його керівнику практики. Складання звіту є частиною роботи студента та його навчальним завданням, яке виконується ним самостійно. Вимоги до оформлення звіту про навчальну практику містяться у методичних вказівках.

Звіт з навчальної практики повинен містити:

- 1) титульний аркуш;
- 2) вступ;
- 3) розділи звіту.
- 4) висновки.

Вступ повинен містити відомості про мету і завдання навчальної практики. В розділах звіту подається опис проведення практичних робіт згідно з підпунктами встановленими в змісті навчальної практики. Висновки містять результати оцінювання отриманих результатів за виконаними індивідуальними завданнями.

9. Підведення підсумків навчальної практики

Порядок і організація підведення підсумків з навчальної практики студентів визначаються «Положенням про екзамени та заліки у Національному університеті біоресурсів і природокористування України».

Підведення підсумків навчальної практики проводиться після її закінчення за результатами виконання програми практики.

Загальною формою звітності студента за навчальну практику є звіт, підписаний і оцінений керівником практики.

Звіт має містити відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та індивідуальних завдань і оформлюється відповідно до вимог.

Атестація студентів за результатами навчальної практики проводиться комісією з двох науково-педагогічних працівників (у т.ч. керівником практики)

після аналізу звіту студента.

Атестація студентів за результатами навчальних практик проводиться в університеті на базі практики в останній день її проведення або протягом перших десяти днів після її завершення. Оцінку за практику вносять у екзаменаційну відомість та залікову книжку студента.

Відпрацювання пропущених днів практики проводиться на базі практики у відповідності до чинних Положень НУБІП України.

Підсумки практик обговорюються на засіданнях кафедри, а загальні її підсумки підводяться на засіданнях вчених рад факультету.

За результатами навчальної практики керівник готує зведений звіт і не пізніше 10 днів після навчальної практики подає його на кафедру.

10. Оцінювання результатів навчальної практики

Загальна оцінка підсумків роботи студента уміщує сумарне оцінювання:

- якості виконаної роботи під час практики;
- якості наповнення та оформлення щоденника і звіту про практику;
- відвідування практики;
- якості захисту звіту про практику (обґрунтованість, логічність, чіткість, переконливість у доповіді та відповідях на запитання).

Проходження студентами навчальної практики оцінюється за 100-бальною шкалою (зараховано або не зараховано) і враховує наступні блоки:

Вид роботи	Оформлення матеріалів практики	Зміст матеріалів практики	Захист практики	Всього
Сума балів	10	30	60 балів	100 балів

Кожний блок оцінюється окремо та сумується для виведення підсумкової оцінки. Оцінка за навчальну практику викладається у відомість обліку успішності. Студент, який не виконав програму практики, неякісно оформив звіт

або несвоєчасно його представив, не додержувався вимог практики й отримав негативний відгук про роботу або незадовільну оцінку під час захисту звіту, вважається таким, який не виконав навчального плану.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України».

Таблиця 1

Співвідношення між рейтингом здобувача вищої освіти і національними оцінками

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача першого (бакалаврського) рівня вищої освіти із засвоєння дисципліни РДИС (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи RHP (до 70 балів): $R_{ДИС} = R_{HP} + R_{AT}$.

11. Методичне забезпечення

1. Електронний навчальний курс: Технологія виробництва продукції тваринництва: тваринництво
<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2663>
2. Уманець Д.П., Баланчук І.М., Уманець Р.М. Зошит для практичних робіт з дисципліни “Технологія виробництва продукції рослинництва та тваринництва” (блок тваринництво) для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ОПП «Економіка підприємства» зі спеціальності С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями)», 2025. 103 с.
3. Уманець Д.П., Баланчук І.М., Уманець Р.М. Методичні вказівки щодо проходження навчальної практики з дисципліни «Технологія виробництва продукції рослинництва та тваринництва» (блок тваринництво) для

здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ОПП «Економіка підприємства» зі спеціальності С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями)», 2025. 31 с.

12. Рекомендовані джерела інформації

1. Пабат В.О., Гончаренко І.В. Технологія виробництва та переробки молока кобил: практ. посіб. Київ : Видавництво Ліра-К, 2019. 190 с.
2. Хмельничий Л.М., Повод В.В., Бордунова О.Г. Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва: підручник. Одеса: Олді+, 2023. 244 с.
3. Асоціація свинарі України: url: <http://asu.pigua.info>
4. Аграрний сектор України: url: <http://agroua.net/animals/>
5. Конярство та кінний спорт: url: <http://www.konevodstvo.org/>
6. Новини з конярства та кіннозаводства: url: <http://konevodstvo.su/>
7. Перший Український кінний журнал: url: <http://www.horses.dp.ua/>
8. Агробізнес сьогодні: url: <http://www.agro-business.com.ua/>
9. Milkua.info: url: <http://www.milkua.info/uk/>
10. Птахівництво: url: <http://poultry.com.ua>
11. Форум кролівників: url: <http://krolikovod.com/phpforum/>
12. Сучасна технологія виробництва молока The Process of Milk Production: From Cow to Carton: url: <https://www.youtube.com/watch?v=-qYYLZfkNyY>
13. Modern Chicken Meat Processing Factory: url: <https://www.youtube.com/watch?v=OZWYW7u11LI>
14. You Must See This Incredible Modern Process From Chick: url: <https://www.youtube.com/watch?v=NvRk1MQTLEY>
15. Honey Production Process: url: <https://www.youtube.com/watch?v=n44o5cs2jac>